

QUỐC HỘI

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Luật số: /2020/QH14

DỰ THẢO

LUẬT

SỬA ĐỔI, BỔ SUNG MỘT SỐ ĐIỀU CỦA LUẬT PHÒNG, CHỐNG NHIỄM VI RÚT GÂY RA HỘI CHỨNG SUY GIẢM MIỄN DỊCH MẮC PHẢI Ở NGƯỜI (HIV/AIDS)

Căn cứ Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam;

Quốc hội ban hành Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật phòng, chống nhiễm vi rút gây ra hội chứng suy giảm miễn dịch mắc phải ở người (HIV/AIDS) số 64/2006/QH11.

Điều 1: Bãi bỏ Điều 42 của Luật phòng, chống nhiễm vi rút gây ra hội chứng suy giảm miễn dịch mắc phải ở người (HIV/AIDS)

Bãi bỏ Điều 42. “Áp dụng pháp luật hình sự, tố tụng hình sự, xử lý vi phạm hành chính đối với người bị xử lý hình sự, hành chính mà bị bệnh AIDS giai đoạn cuối.”

Điều 2. Sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật phòng, chống nhiễm vi rút gây ra hội chứng suy giảm miễn dịch mắc phải ở người (HIV/AIDS)

1. Sửa đổi, bổ sung khoản 2 Điều 4, như sau:

“Điều 4. Quyền và nghĩa vụ của người nhiễm HIV

2. Người nhiễm HIV có các nghĩa vụ sau đây:

- Thực hiện các biện pháp phòng lây nhiễm HIV sang người khác;
- Thông báo kết quả xét nghiệm HIV dương tính của mình cho vợ, chồng hoặc cho người chuẩn bị kết hôn với mình hoặc người chung sống như vợ chồng với mình biết;
- Thực hiện các quy định về điều trị bằng thuốc kháng HIV;
- Cung cấp thông tin căn cước công dân và địa chỉ nơi cư trú hoặc chứng minh thư nhân dân và đại chỉ nơi cư trú chính xác cho cơ quan có chức năng phòng, chống HIV/AIDS;*
- Các nghĩa vụ khác theo quy định của Luật này và các quy định khác của pháp luật có liên quan.”

2. Sửa đổi, bổ sung Điều 8 như sau:

“Điều 8: Những hành vi bị nghiêm cấm

- Cố ý lây truyền hoặc truyền HIV cho người khác.
- Đe dọa truyền HIV cho người khác.
- Kỳ thị, phân biệt đối xử với người nhiễm HIV.
- Cha, mẹ bỏ rơi con chưa thành niên nhiễm HIV; người giám hộ bỏ rơi người được mình giám hộ nhiễm HIV.

5. Công khai tên, địa chỉ, hình ảnh của người nhiễm HIV hoặc tiết lộ cho người khác biết việc một người nhiễm HIV khi chưa được sự đồng ý của người đó, trừ trường hợp quy định tại Điều 30 của Luật này.
6. Đưa tin bịa đặt về nhiễm HIV đối với người không nhiễm HIV.
7. Bắt buộc xét nghiệm HIV, trừ trường hợp quy định tại Điều 28 của Luật này.
8. Truyền máu, sản phẩm máu, ghép mô, bộ phận cơ thể có HIV cho người khác.
9. Từ chối khám bệnh, chữa bệnh cho người bệnh vì biết hoặc nghi ngờ người đó nhiễm HIV.
10. Từ chối mai táng, hỏa táng người chết vì lý do liên quan đến HIV/AIDS.
11. Lợi dụng hoạt động phòng, chống HIV/AIDS để trục lợi hoặc thực hiện các hành vi trái pháp luật.
12. *Cố ý cung cấp thông tin căn cước công dân và địa chỉ nơi cư trú hoặc, chứng minh thư nhân dân và địa chỉ nơi cư trú không chính xác khi sử dụng các dịch vụ phòng, chống HIV/AIDS.*
13. Các hành vi bị nghiêm cấm khác theo quy định của pháp luật.”

3. Sửa đổi, bổ sung khoản 2 Điều 11 như sau:

“Điều 11. Đối tượng tiếp cận thông tin, giáo dục, truyền thông về phòng, chống HIV/AIDS

2. Ưu tiên tiếp cận thông tin, giáo dục, truyền thông về phòng, chống HIV/AIDS cho các đối tượng sau đây:

- a) Người nhiễm HIV và thành viên gia đình họ;
- b) Người sử dụng ma túy;
- c) Người bán dâm;
- d) *Người có quan hệ tình dục đồng giới nam;*
- đ) *Người chuyển đổi giới tính;*
- e) Người mắc các bệnh lây truyền qua đường tình dục;
- g) Nhóm người di biến động;
- h) Phụ nữ mang thai;
- i) Người sống ở vùng sâu, vùng xa, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn;
- k) *Vợ, chồng hoặc người có quan hệ tình dục với người nhiễm HIV và với các đối tượng quy định tại điểm b,c,d và đ khoản này.”*

4. Sửa đổi, bổ sung Điều 12 như sau:

“Điều 12. Trách nhiệm thông tin, giáo dục, truyền thông về phòng, chống HIV/AIDS

1. Cơ quan, tổ chức, đơn vị trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình có trách nhiệm thông tin, giáo dục, truyền thông kiến thức về phòng, chống HIV/AIDS.
2. Bộ Y tế có trách nhiệm chủ trì, phối hợp với các cơ quan có liên quan trong việc cung cấp chính xác và khoa học các thông tin về HIV/AIDS.

3. Bộ Thông tin – Truyền thông có trách nhiệm chỉ đạo các cơ quan thông tin đại chúng thường xuyên thông tin, truyền thông về phòng, chống HIV/AIDS, lồng ghép chương trình phòng, chống HIV/AIDS với các chương trình thông tin, truyền thông khác.

4. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch có trách nhiệm chủ trì, phối hợp với các Bộ ngành liên quan chỉ đạo việc truyền thông và tổ chức triển khai thực hiện biện pháp can thiệp giảm tác hại trong dự phòng lây nhiễm HIV bằng bao cao su tại các cơ sở kinh doanh dịch vụ lưu trú cũng như lồng ghép truyền thông phòng, chống HIV/AIDS trong các sự kiện phù hợp khác.

5. Bộ Giáo dục và Đào tạo có trách nhiệm chủ trì, phối hợp với Bộ Y tế, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, các bộ, ngành có liên quan xây dựng chương trình, nội dung giảng dạy; kết hợp giáo dục phòng, chống HIV/AIDS với giáo dục giới tính, sức khỏe sinh sản và chỉ đạo các cơ sở giáo dục thuộc hệ thống giáo dục quốc dân giáo dục về phòng, chống HIV/AIDS.

6. Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội, Bộ Công an, Bộ Quốc phòng trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình có trách nhiệm chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành có liên quan chỉ đạo công tác thông tin, giáo dục, truyền thông về phòng, chống HIV/AIDS tại các cơ sở chữa bệnh, cơ sở giáo dục, trường giáo dưỡng, cơ sở bảo trợ xã hội, trại giam, trại tạm giam.

7. Ủy ban nhân dân các cấp có trách nhiệm tổ chức thực hiện công tác thông tin, giáo dục, truyền thông về phòng, chống HIV/AIDS cho nhân dân trên địa bàn địa phương.

8. Các cơ quan thông tin đại chúng có trách nhiệm ưu tiên về thời điểm, thời lượng phát sóng thông tin, giáo dục, truyền thông về phòng, chống HIV/AIDS trên đài phát thanh, đài truyền hình; dung lượng và vị trí đăng trên báo in, báo hình, báo điện tử theo quy định của Bộ Văn hóa - Thông tin. Việc thực hiện thông tin, giáo dục, truyền thông về phòng, chống HIV/AIDS không thu phí, trừ trường hợp thực hiện theo hợp đồng với Chương trình mục tiêu quốc gia về phòng, chống HIV/AIDS hoặc do tổ chức, cá nhân trong nước, nước ngoài tài trợ.”

5. Sửa đổi, bổ sung khoản 3 Điều 14 như sau:

“Điều 14. Phòng, chống HIV/AIDS tại nơi làm việc

1. Người sử dụng lao động có các trách nhiệm sau đây:

a) Tổ chức việc tuyên truyền, giáo dục các biện pháp phòng, chống HIV/AIDS, chống kỳ thị, phân biệt đối xử với người nhiễm HIV trong cơ quan, tổ chức, đơn vị vũ trang nhân dân;

b) Bố trí công việc phù hợp với sức khỏe và trình độ chuyên môn của người lao động nhiễm HIV;

c) Tạo điều kiện cho người lao động tham gia các hoạt động phòng, chống HIV/AIDS;

d) Các trách nhiệm khác về phòng, chống HIV/AIDS theo quy định của pháp luật.

3. Chính phủ quy định cơ chế chính sách tài chính triển khai hoạt động phòng, chống HIV/AIDS tại nơi làm việc.”

6. Sửa đổi, bổ sung Điều 18 như sau:

“Điều 18. Phòng, chống HIV/AIDS trong cơ sở giáo dục bắt buộc, trường giáo dưỡng, cơ sở cai nghiện ma túy, cơ sở bảo trợ xã hội, trại giam, trại tạm giam

1. Người đứng đầu cơ sở giáo dục bắt buộc, trường giáo dưỡng, cơ sở cai nghiện ma túy, cơ sở bảo trợ xã hội và giám thị trại giam, trại tạm giam có trách nhiệm tổ chức tuyên truyền, quản lý,

chăm sóc, tư vấn, *xét nghiệm*, điều trị cho người nhiễm HIV và *dự phòng lây nhiễm HIV ở cơ sở do mình quản lý*.

2. Thủ tướng Chính phủ quy định việc quản lý, chăm sóc, tư vấn, *xét nghiệm*, điều trị cho người nhiễm HIV và *dự phòng lây nhiễm HIV* tại các cơ sở quy định tại khoản 1 Điều này.”

7. Sửa đổi, bổ sung Điều 21 như sau:

“Điều 21. Đối tượng và các biện pháp can thiệp giảm tác hại trong dự phòng lây nhiễm HIV

1. Các biện pháp can thiệp giảm tác hại trong dự phòng lây nhiễm HIV:

- a) Cung cấp và hướng dẫn sử dụng bao cao su;
- b) Cung cấp và hướng dẫn sử dụng bơm kim tiêm sạch;
- c) Điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng thuốc thay thế;
- d) Điều trị dự phòng trước phơi nhiễm bằng thuốc kháng HIV (PrEP);
- đ) Các biện pháp can thiệp giảm tác hại khác.

2. Đối tượng can thiệp giảm tác hại trong dự phòng lây nhiễm HIV được quy định tại điểm a, b, c, d, đ, e, g, h, i và k khoản 1 Điều 11 Luật này.

3. Đối tượng đang tham gia điều trị nghiện quy định tại điểm c khoản 1 Điều này không bị lập hồ sơ đề nghị áp dụng các biện pháp xử lý hành chính, trừ trường hợp vi phạm các quy định tại Luật Xử phạt vi phạm hành chính và Bộ Luật Hình sự.

Việc bị áp dụng các biện pháp giáo dục tại xã, phường, thị trấn hoặc bị áp dụng các biện pháp cai nghiện bắt buộc hoặc bị áp dụng biện pháp đưa vào trường giáo dưỡng, đưa vào cơ sở giáo dục bắt buộc hoặc bị chấp hành án phạt tù được tiến hành đồng thời với điều trị nghiện.

4. Chính phủ quy định việc tổ chức thực hiện các biện pháp can thiệp giảm tác hại trong dự phòng lây nhiễm HIV.”

8. Sửa đổi, bổ sung Điều 29 như sau:

“Điều 29. Cơ sở xét nghiệm HIV đủ điều kiện khẳng định các trường hợp HIV dương tính.

1. Chỉ cơ sở xét nghiệm HIV đã được *cơ quan có thẩm quyền* công nhận đủ điều kiện *xét nghiệm* khẳng định các trường hợp HIV dương tính mới được quyền khẳng định các trường hợp HIV dương tính và chịu trách nhiệm trước pháp luật về kết quả đó.

2. *Chính phủ* quy định cụ thể điều kiện, thủ tục và trình tự công nhận cơ sở xét nghiệm HIV được phép *xét nghiệm* khẳng định các trường hợp HIV dương tính.”

9. Sửa đổi, bổ sung Điều 30 như sau:

“Điều 30. Thông báo kết quả xét nghiệm HIV dương tính và tiếp cập thông tin người nhiễm HIV

1. Kết quả xét nghiệm HIV dương tính chỉ được thông báo cho các đối tượng sau đây:

- a) Người được xét nghiệm;
- b) Vợ hoặc chồng của người được xét nghiệm, cha, mẹ hoặc người giám hộ của người được xét nghiệm là người chưa thành niên hoặc mất năng lực hành vi dân sự;

c) Nhân viên được giao nhiệm vụ trực tiếp tư vấn, thông báo kết quả xét nghiệm HIV dương tính cho người được xét nghiệm;

d) Người đứng đầu, nhân viên được giao nhiệm vụ giám sát dịch HIV/AIDS của cơ quan đầu mối phòng, chống HIV/AIDS các tuyến.

đ) Người có trách nhiệm chăm sóc, điều trị cho người nhiễm HIV tại các cơ sở y tế, bao gồm trường khoa, trường phòng, điều dưỡng viên trưởng nơi người nhiễm HIV điều trị, nhân viên y tế được giao trách nhiệm điều trị, chăm sóc cho người nhiễm HIV tại cơ sở y tế;

e) Người đứng đầu, cán bộ phụ trách y tế, nhân viên y tế được giao nhiệm vụ trực tiếp chăm sóc sức khỏe cho người nhiễm HIV tại *cơ sở cai nghiện bắt buộc*, *cơ sở giáo dục bắt buộc*, trường giáo dưỡng, cơ sở bảo trợ xã hội, trại giam, trại tạm giam;

g) Người đứng đầu và cán bộ, công chức được giao trách nhiệm của các cơ quan quy định tại khoản 1 Điều 28 của Luật Phòng, chống HIV/AIDS;

2. Các đối tượng được tiếp cận thông tin người nhiễm HIV gồm: Người đứng đầu, nhân viên giám định, thanh toán, quản lý thông tin của cơ quan bảo hiểm y tế nơi bệnh nhân nhiễm HIV thanh toán bảo hiểm y tế.

3. Những người quy định tại khoản 1 và 2 Điều này có trách nhiệm giữ bí mật thông tin người nhiễm HIV, trừ trường hợp quy định tại điểm a khoản 1 Điều này.

4. Bộ trưởng Bộ Y tế quy định cụ thể trách nhiệm, trình tự thông báo kết quả xét nghiệm HIV dương tính.”

10. Sửa đổi, bổ sung Điều 35 như sau:

“Điều 35. Phòng, chống lây nhiễm HIV từ mẹ sang con

1. Phụ nữ mang thai tự nguyện xét nghiệm HIV được miễn phí.

a) Phụ nữ mang thai tham gia bảo hiểm y tế khi xét nghiệm HIV được quỹ bảo hiểm y tế chi trả.

b) Phụ nữ mang thai chưa tham gia bảo hiểm y tế khi xét nghiệm HIV được nhà nước hỗ trợ kinh phí.

2. Phụ nữ nhiễm HIV được tạo điều kiện tiếp cận các biện pháp dự phòng lây nhiễm HIV từ mẹ sang con.

3. Phụ nữ nhiễm HIV trong thời kỳ mang thai, cho con bú được tư vấn về phòng, chống HIV/AIDS.

4. Cơ sở y tế có trách nhiệm theo dõi, điều trị và thực hiện các biện pháp nhằm giảm sự lây nhiễm HIV từ mẹ sang con cho phụ nữ nhiễm HIV trong thời kỳ mang thai.

5. Bộ trưởng Bộ Y tế quy định cụ thể việc *chẩn đoán nhiễm HIV đối với phụ nữ mang thai*, chăm sóc và điều trị đối với phụ nữ nhiễm HIV trong thời kỳ mang thai, người mẹ nhiễm HIV khi sinh con và các biện pháp nhằm giảm lây nhiễm HIV từ mẹ sang con.”

11. Sửa đổi, bổ sung khoản 3 Điều 36 như sau:

“Điều 36. Điều trị dự phòng phơi nhiễm với HIV

1. Người bị phơi nhiễm với HIV được tư vấn và hướng dẫn điều trị dự phòng lây nhiễm HIV.

2. Người bị phơi nhiễm với HIV do tai nạn rủi ro nghề nghiệp được tư vấn và điều trị dự phòng lây nhiễm HIV theo quy định tại Điều 46 của Luật này.

3. *Bộ trưởng Bộ Y tế hướng dẫn xác định phơi nhiễm HIV và điều trị dự phòng phơi nhiễm HIV.*”

12. Sửa đổi, bổ sung khoản 2 Điều 39 như sau:

“Điều 39. Tiếp cận thuốc kháng HIV

2. Nhà nước cấp miễn phí thuốc kháng HIV cho các đối tượng sau:

a) Người phơi nhiễm với HIV, nhiễm HIV do tai nạn rủi ro nghề nghiệp;

b) Người phơi nhiễm với HIV, nhiễm HIV do rủi ro của kỹ thuật y tế;

c) Phụ nữ và trẻ em có chỉ định điều trị dự phòng lây truyền HIV từ mẹ sang con theo quy định tại khoản 5 Điều 35 của Luật này;

d) Trẻ em dưới 6 tuổi nhiễm HIV;

đ) Người nhiễm HIV trong trạm giam, trại tạm giam.”

13. Sửa đổi, bổ sung khoản 1 Điều 43 như sau:

“Điều 43. Nguồn lực cho phòng, chống HIV/AIDS

1. Nhà nước bố trí ngân sách cho phòng, chống HIV/AIDS phù hợp với điều kiện phát triển kinh tế - xã hội của đất nước, ưu tiên các hoạt động sau:

a) Thuốc kháng vi rút HIV miễn phí cho các đối tượng quy định tại khoản 2 Điều 39 Luật này

b) Chi phí khám chữa các bệnh cho người nhiễm HIV/AIDS quy định tại khoản 2 Điều 46 Luật này.

c) Xét nghiệm HIV cho phụ nữ mang thai không tham gia bảo hiểm y tế;

d) Dự phòng lây nhiễm HIV;

đ) Giám sát dịch tễ học HIV/AIDS.”

14. Sửa đổi, bổ sung Điều 45 như sau:

“Điều 45. Chế độ, chính sách đối với người trực tiếp làm xét nghiệm HIV, quản lý, chăm sóc, điều trị người nhiễm HIV và điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng thuốc thay thế

Người trực tiếp làm xét nghiệm HIV, quản lý, chăm sóc và điều trị người nhiễm HIV, *điều trị nghiện các chất dạng thuốc phiện bằng thuốc thay thế* tại cơ sở bảo trợ xã hội và cơ sở y tế của Nhà nước, trường giáo dưỡng, cơ sở giáo dục *bắt buộc*, cơ sở cai nghiện *ma túy*, trại giam, trại tạm giam được ưu tiên trang bị phương tiện, dụng cụ cần thiết để phòng lây nhiễm HIV, hưởng các chế độ phụ cấp nghề nghiệp và các chế độ ưu đãi khác theo quy định của Thủ tướng Chính phủ.”

Điều 3. Hiệu lực thi hành

1. Luật này có hiệu lực thi hành từ ngày 01 tháng 01 năm 2021.

2. Chính phủ quy định chi tiết về can thiệp giảm tác hại trong dự phòng lây nhiễm HIV và những điều, khoản khác được giao trong Luật.

Luật này đã được Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam khóa XIV, kỳ họp thứ 8 thông qua ngày tháng 10 năm 2019.

CHỦ TỊCH QUỐC HỘI

Nguyễn Thị Kim Ngân